

"HỘI" ÁI HỮU CÔNG CHÁNH

*Nếu mai mất bỗng đổi đời phen nua
Ông anh hùng Ông cùu được quê hương
Ông sẽ mở ra nghìn lò cải tạo
Lùa cả nước vào học tập yêu thương*
(Thơ Cao Tân)

Trong hoàn cảnh lưu vong hiện tại mà lại đi tranh cãi với nhau về việc lập "hội", tôi thấy thật là một điều không nên, không phải. Tuy nhiên, cũng vì cái tình ái hữu, nhất là "ái hữu công chánh" (AHCC), tôi cũng xin, cố gắng và mạo muội góp một ý kiến, một tiếng nói, vào một vấn đề chung.

Nhu cái tên gọi do một nhóm người đầu tiên từ 17 năm trước đã đặt cho cái (tạm gọi là) "nhóm" của chúng ta là "Ái Hữu Công Chánh", chúng ta thử nhìn và nghĩ lại xem "ái hữu" là gì? Đó có phải là một tập hợp của những người đã từng có một sự liên hệ nào đó trong các ngành nghề công chánh? Hay trong cùng một cơ quan, một xí nghiệp, một công ty, một bộ, một nha, một sở nào đó? Và bao gồm từ một chức vụ cao cấp nhất (Tổng trưởng chẳng hạn) đến một chức vụ thấp nhất (Lao công chẳng hạn)? Sự liên hệ đó là gì nếu không là một cái tình bạn bè, bằng hữu (ái hữu), một cái tình đồng nghiệp (công chánh), nói chung là một cái "tình nghĩa" với ít nhiều ký niêm.

Sau tháng 4, 1975, tan hàng rã ngũ, một số chúng ta chạy ra các nước ngoài này, tan rã mọi nơi trên thế giới. Ngày xưa, chỉ kể ngày xưa thôi, tổng số người làm việc có liên hệ đến ngành nghề công chánh có lẽ lên đến cỡ 15000-20000 (muỗi lăm đến hai chục ngàn) người. Hiện giờ danh sách ái hữu công chánh lập được ở ngoài này, cố gắng lăm cung chi cỡ khoảng 1000 người. Trong số 1000 người này, cái nhóm người lớn nhất còn hành nghề công chánh là bao nhiêu? Tôi đoán với một niềm lạc quan nhất là cỡ 200. Trong số 200 này, cái nhóm lớn nhất hiện cùng ở một cơ quan hay một địa phương nào đó là bao nhiêu? Tôi cũng đoán với một niềm lạc quan nhất là cỡ 20. Và có bao nhiêu người hiện đã phải bỏ nghề công chánh, đang làm nhiều ngành nghề không có chút liên hệ gì đến ngành công chánh?

Vậy thì khi tập họp lại thành một cái "nhóm", những người trong cái nhóm đó phải có một cái gì chung chung? Danh từ thời thượng gọi là một "mẫu số chung". Những người tiên phong từ 17 năm đã thành lập, gầy dựng và phát triển sinh hoạt ái hữu qua các cuộc họp mặt là nhất là qua "Lá Thư Công Chánh", và ngay như toàn thể AHCC bây giờ đang tiếp tục nuôi dưỡng và duy trì các sinh hoạt đó, chúng ta đã nhìn ra cái gì là "mẫu số chung"? Riêng tôi, tôi không nhìn thấy cái gì khác ngoài cái "tình nghĩa" như đã nói ở trên. Chỉ có cái "tình" (ái hữu) mà chẳng có một chút "danh" hay "lợi" nào cả!

Thật ra, trong các số Lá Thư AHCC nhiều năm qua, đã có nhiều bài vở đi ra ngoài cái "tình", nghĩa là cái mục đích của sinh hoạt ái hữu. Chẳng hạn như những bài nặng về phần nghiên cứu chuyên môn kỹ thuật, những bài nặng về lý thuyết chính trị,...Những bài này rất hay, rất có giá trị, rất cần thiết, nhưng nếu phổ biến trên Lá Thư AHCC thì chỉ có một số rất ít người cùng ngành nghề, hoặc cùng quan niệm, sẽ

đọc và hiểu. Tuy nhiên, vấn đề không phải là điểm chính của bài viết này. Vả lại, tôi rất thông cảm với những ái hữu "ăn cơm nhà vác ngà voi", khi làm tờ báo phải chạy hụt hơi mà không có đủ bài, thôi thì có gì dũng dãy, miễn là không phải bài chửi bới kiểu hạ cấp hoặc tuyên truyền kiểu công sản.

Trong nhiêu năm, tôi hiểu là AHCC chỉ là một tập hợp bạn bè bằng hữu đã từng có một cái gì chung (tình nghĩa và kỷ niệm). Họp mặt định kỳ hay bất định kỳ chỉ là một cơ hội để mình đi thăm anh em, đi một lần, đi một chỗ mà gặp được một số đông người. Lá thư AHCC chỉ là một lá thư mà mình viết cho bạn bè và bạn bè viết cho mình, viết một lần cho nhiều người và nhiều người viết cho mình. Thế thì để duy trì và nuôi dưỡng cái "tình" đó, có cần phải lập ra một cái hội đoàn có "tính cách pháp lý" không? Có "tính cách pháp lý" để làm gì? Và bao nhiêu năm nay "tập hợp AHCC" là một tập hợp bất hợp pháp hay sao? Tôi có một người bạn, tôi có ngàn người bạn, chúng tôi muốn giữ liên lạc, muốn cho nhau biết tin tức của nhau. Muốn giữ cái tình của chúng tôi, tôi thỉnh thoảng đi thăm họ (họp mặt), tôi thỉnh thoảng viết thư cho họ (Lá thư AHCC), và trích quỹ gia đình để thỉnh thoảng mua vé máy bay đi thăm bạn, mua tem gửi thư cho bạn, hoặc đóng góp gửi giúp đỡ những bạn bè còn bị kẹt lại, những bạn bè gặp khó khăn, trong dịp quan hôn tang tế, tôi lại cần phải có "tính cách pháp lý" hay sao? Trong số các bạn bè nói trên của tôi, có người ngày xưa là "xếp tối cao" của tôi, mà cũng có người ngày xưa chỉ là nhân viên của tôi. Vậy giờ, ở ngoài này, địa vị xã hội của họ có thể đã hoàn toàn đảo ngược. Có những người bạn cũ bây giờ đã là triệu phú mà cũng có người hiện đang còn phải sống nhờ trợ cấp xã hội hoặc đang phải "chạy ăn ngày hai bữa". Nhưng với tôi, cái "tình" của chúng tôi có với nhau đâu phải vì thế mà đổi thay!

Trong Lá thư AHCC số 55, trong bài "Mừng AHCC lập hội" (trang 12), AH Nguyễn Cường viết rằng "...AHCC, một tập thể trí thức sống gần 17 năm ở những quốc gia tạm gọi là văn minh nhất thế giới, có đủ điều kiện vật chất, có biết bao cơ hội để học hỏi nhìn xa hiểu rộng, mà không làm được (hay không muốn làm) một việc nhỏ là hợp pháp hóa tổ chức của mình cho có qui cù, thì đừng trách hay cũng đừng hy vọng rằng tập thể trí thức ngày chạy ăn hai bữa ở VN làm được cái sứ mạng thiêng liêng của lịch sử". Chao ôi, tôi muốn đi thăm hoặc viết thư cho những người bạn của tôi, mà tôi lại phải "hợp pháp hóa tổ chức của mình cho có qui cù"? Đối với các bạn bè cũ còn kẹt lại trong nước, cái chuyện tôi có thể làm được cho họ trong cái tình AHCC là thỉnh thoảng gửi về cho họ một lời thăm hỏi hay một chút quà mọn, tôi đâu có đòi hỏi họ phải "làm được cái sứ mạng thiêng liêng của lịch sử" nào đâu? Ngay cả cái việc tôi mong ở họ là thỉnh thoảng họ viết và gửi cho tôi vài chữ, mà vì họ không có đủ tiền mua tem nên họ không viết, tôi còn không dám trách họ nữa là!

dùng hy vọng rằng tập thể trí thức ngày chạy ăn hai bữa ở VN làm được cái sứ mạng thiêng liêng của lịch sử. Nhớ có lần tôi đã chủ quan nói với một số thân hữu là nếu AHCC mà không làm được gì thì tôi tin chắc là các hội đoàn người Việt khác cũng chẳng làm nên trò trống gì cả!"

Tôi không nghĩ và không tin, là AHCC là một "tập thể trí thức" bởi vì cái tính từ trí thức không là một điều kiện cho cái tình AHCC, cho cái tình ái hữu. Nếu AH Nguyễn Cường và những người cùng quan niệm lập ra một cái "hội" của các "chuyên viên công chánh" (xin đừng nhầm với "ái hữu") với mục đích sinh hoạt nghiên cứu, kỹ thuật chuyên môn, cái hội này có thể là một "tập thể trí thức". Nhưng cái hội này sẽ di vào con đường "danh" và "lợi", chứ làm gì còn có "tình" nữa! Nhưng đây lại là chuyện khác rồi. AH Nguyễn Cường viết rằng tập thể AHCC ngoài này "có đủ điều kiện vật chất". Thế thì các bạn bè cũ của chúng ta mới ra được nước ngoài sau khi đã trải qua một cơn ác mộng tan cửa nát nhà, hiện đang sống nhờ trợ cấp xã hội hoặc đang chạy ăn ngày hai bữa, có còn được kể là AHCC nữa không? Tiếp theo, AH Nguyễn Cường bắt đầu gọi tập thể AHCC là "tổ chức", và lên lớp các ái hữu là nếu "không làm được (hay không muốn làm) một việc nhỏ là hợp pháp hóa tổ chức của mình cho có qui cù, thì đừng trách hay cũng đừng hy vọng rằng tập thể trí thức ngày chạy ăn hai bữa ở VN làm được cái sứ mạng thiêng liêng của lịch sử". Chao ôi, tôi muốn đi thăm hoặc viết thư cho những người bạn của tôi, mà tôi lại phải "hợp pháp hóa tổ chức của mình cho có qui cù"? Đối với các bạn bè cũ còn kẹt lại trong nước, cái chuyện tôi có thể làm được cho họ trong cái tình AHCC là thỉnh thoảng gửi về cho họ một lời thăm hỏi hay một chút quà mọn, tôi đâu có đòi hỏi họ phải "làm được cái sứ mạng thiêng liêng của lịch sử" nào đâu? Ngay cả cái việc tôi mong ở họ là thỉnh thoảng họ viết và gửi cho tôi vài chữ, mà vì họ không có đủ tiền mua tem nên họ không viết, tôi còn không dám trách họ nữa là!

Chưa hết, AH Nguyễn Cường lại còn tự cho là "nếu AHCC mà không làm được gì thì tôi tin chắc là cái hội đoàn người Việt khác cũng chẳng làm nên trò trống gì cả!" Lại chao ôi, đọc câu này tôi cứ liên tưởng đến ông Hoàng Đức Nhã ngày xưa tuyên bố

giống giống nhau vậy, về cái "đảng Dân Chủ" của ông Thiệu. Tôi rất lấy làm đau khổ khi mình là một AHCC và bị gom vào trong nhóm chủ AHCC của lời viết trên.

AH Nguyễn Cường viết tiếp (cũng ở trang 12) "Mục tiêu lập hội chính của chúng ta là tạo một cơ sở hợp pháp để bảo vệ quyền hội viên, nếu cần; xây dựng nền tảng vững chắc để tiếp tục duy trì tinh thần ái hữu lâu dài..." Nếu tiếp tục hiểu cái "hội" là tập thể AHCC thì mục đích của "hội" là gìn giữ và phát huy "tinh nghĩa AHCC". Vậy thì "quyền hội viên" mà AH Nguyễn Cường đòi phải bảo vệ là quyền gì? Quyền uy? Quyền lực? Quyền lợi? Có lẽ tôi không cần phải hỏi vì ở trang kế tiếp (trang 13), AH Nguyễn Cường đã hỏi rồi "Lập hội có đưa đến chuyện tranh chấp quyền lợi vật chất hay tinh thần rồi làm mất đi tinh AH hay không? Xin dắt vấn đề: quyền lợi gì?..." Nếu tôi cho rằng AH Nguyễn Cường đã tự mâu thuẫn với mình trong hai đoạn trên về vấn đề quyền lợi, tôi có quá khắt khe hay không?

Đọc hết bài viết của AH Nguyễn Cường tôi nghĩ rằng AH đã lắn lộn giữa tập thể AHCC và một cái "hội" khác. Cái hội này có thể gồm các chuyên viên công chánh hoặc các "chính trị gia gốc công chánh" với một mục đích hoàn toàn khác với tập thể AHCC. Mục đích có thể di vào con đường nghiên cứu chuyên môn kỹ thuật, có thể di vào con đường chính trị hoặc thương mại. Những con đường này sẽ đưa đến "danh" và "lợi". Nếu có cơ hội nào mà còn có "tình" thì chắc cũng sẽ còn rất ít.

Trong sinh hoạt của các hội chuyên môn, kỹ thuật và chính trị này, quí vị cứ tự nhiên "hợp pháp hóa tổ chức của mình cho có qui cù", cứ tự nhiên viết những bài khảo cứu chuyên môn hoặc gì gì khác rồi ký tên với các danh xưng Ph.D., P.E., S.E,...cứ tự nhiên gọi mình là một "tập thể trí thức", "có đủ điều kiện vật chất",...cứ tự nhiên đòi hỏi cái "tập thể trí thức ngày chạy ăn hai bữa ở VN làm được cái sứ mạng thiêng liêng của lịch sử" để rồi "hy vọng" hay "trách móc".

Còn ngoài ra, xin để yên cho chúng tôi, cho các AHCC, cho những người còn muốn gìn giữ chút tình xưa nghĩa cũ, cho chúng tôi có sự thoải mái với chút niềm an ủi tinh thần với cái tình ái hữu, thỉnh thoảng

gặp nhau hoặc viết thư cho nhau thăm hỏi và trao đổi tin tức. Điều này chúng tôi khẳng định là chúng ta đã, đang và sẽ làm được. Và cũng chính điều này sẽ có thể biến tập thể AHCC thành một cái gì như AH Nguyễn Cường đã viết trong lời kết mà tôi xin ghi lại đây với...một chút sửa đổi: "Một bước đi nhỏ của AHCC ở hải ngoại hôm nay (trên con đường gìn giữ và phát huy tình ái hữu) biết đâu sẽ đánh dấu một bước tiến lớn cho đất nước Việt mai sau (trên con đường tạo dựng lại đất nước bằng tình thương yêu thay vì bằng hận thù, quyền lợi và danh vọng)."

Lời thơ của Cao Tân chép lại trên đầu bài này có sê trở thành sự thật hay không, hay mãi mãi chỉ là một giấc mơ?

NGUYỄN CÔNG THUẦN

(New York, 5/92)

Dâu Hiền Rể Thảo

Anh Chị Phan Quang Nam
lâm lễ vu quy cho trưởng nữ là

Phan Mai Phương
đẹp duyên cùng cháu Nguyễn Anh Tuấn
thú nam Bà Vũ Xuân Nguyên

Hôn lễ cử hành ngày 21-6-92 tại Houston
LT xin chia vui
cùng Anh Chị Phan Quang Nam
và chúc các cháu
"Trăm Năm Hạnh Phúc"